

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 54 Lei
Pe jumătate 27 Lei
In America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-jos

Director: **Alexandru Lupeanu-Melin**

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 3 Lei a doua și a treia oră 2 Lei.

Scritorii.

Blajul are astăzi oaspeți aleși. Sufletul neamului ne face un dar, trimițându-ne pe cei mai alinați și mai dragi copii ai săi, pe erainicii slovei și ai avântului românesc. Umilele ziduri ale vechiului cuib de carte și de învățătură românească tresaltă de fiorul bucuriei, când simt astăzi pe lespezile lor pașii celor ce au venit să se închine la urmele înaintașilor lor. Samuil Clain, Petru Maior, George Șincai și Timotei Cipariu, ale căror spirite planează ocrotitoare peste școlile noastre, se vor bucura și ei peste măsură, știind în lăcașurile lor modeste de aici, ca oaspeți măcar, pe cei ce le continuă munca între alte hotare, mai largi și mai fericite, de cum le-au cunoscut dânsii. Cei mari ai Blajului, cei, prin străduințele cărora s'a redeșteptat neamul nostru, au fost și ei scriitori ai condeiului avântat. Inșă dânsii au avut de netezit calea, prin migăloase studii de limbă și prin scormoniri de prăfuite dovezi ale originii noastre, ca neamul să se înalte mai întâi la tăria conștiinței de sine și la curajul ce ți-l dă mândria dreaptă. Dar Cipariu a fost chiar și un poet cu alese și calde simțiri, ale cărui versuri stau încă îngropate în vrafurile de hârtii ale Bibliotecii Centrale. Ori n'a fost un poet blândul călugăr Samuil Micu, în ale cărui serieri palpită celea mai dulci accente de grai al vre-unui scriitor de demult?

Și cum nu s'ar bucura aceste »mărețe umbre«, când Blajul salută astăzi pe cei mai tineri maeștrii ai gândului românesc înaripat? Și se bucură alături de dânsii ucel nesfârșit sireag de ucenici ai lor, cari și-au fărâmat aici, fără nume și fără doruri de măriri, puterile trupești, numai din nemărginita dragoste pentru roadele scrisului românesc și pentru a neamului luminare. Aceștia au împânzit în sprintene roiuri toate ținuturile locuite de Români, până în Bucovina lui Aron Pumnul și chiar și până în depărtata Macedonie, pretutindeni ca dascăli neobosiți, profesori și deșteptători cu osârdie.

O, dar ce fericită și plină de grai întâmplare! Iată, astăzi revin întineriți, clopotitori de sevă nouă, proaspătă, ucenicii plecați de demult. Se întorc, fără crețele bătrâneții și fără urme de lanțuri pe mâni, ucenicii lui Clain, Șincai și Petru Maior, cari au zis odinioară, au strigat cu viersuri de foc să audă lumea toată: »Mare lucru este a fi născut român!«

Scritorii cari au venit astăzi la Blaj sunt armașii ucenicilor plecați din cetățuia Ardealului înainte cu 100 de ani și sunt pe pământul acesta, sfințit prin lacrimi și prin suferinți, ca să dea împrumutul îndărăt... Măreață faptă și cu adevărat dăioasă și mângâietoare revedere! Lăcașurile celor de demult s'au mai schimbat, unele s'au și măcinat și s'au acoperit de mușchiu în curgerea vremii care roade omenestile alcături, dar sufletul bătrân e același. S'au perândat generații și p'aici, inșă lozincile vechi au rămas neschimbate.

In numele celor de demult și în al celor de acum, al mulțimilor de școlari și al dascălilor lor, salutăm cu toată căldura pe cei ce vin din inima de astăzi a culturii românești, îi îmbrățișăm cu ardoare și cu recunoștință, zicându-le:

— Blajul e mândru și e fericit peste măsură de dragii săi oaspeți, atât de cu dor așteptați! Și îi roagă să se simtă ca acasă, în mijlocul celor ce le vor asculta cu înțelegătoare pietate graiurile de apostoli ai gândului ce înaltă.

A. Lupeanu-Melin.

Oaspeții iubiți.

Scritorii cari au sosit la Blaj sunt reprezentanții „Societății Scriitorilor Români”, având în frunte pe însuș președintele acestei societăți. Numele tuturor ne sunt cunoscute și ne sunt dragi, fiindcă operele lor, mai ales dela prăbușirea vechilor graniți și cenzuri ungu-rești, sunt o avere comună, cu care ne mândrim. Improspătăm totuși, în câteva linii, unele date despre opera lor.

Corneliu Moldovan este poetul sănătății, râvnitor spre lumină și înălțimi. Are mai multe volume de versuri, din cari școlarii noștri adeseori au recitat poezii eroice. A tradus »Cântarea Cântărilor« în versuri maestre și e autor de romane în aceeași vreme. Are și critici, povestiri și piese de teatru. In deosebi în volumul său »Flacărie școlarii noștri vor găsi totdeauna înălțătoare icoane de patriotism și de simțiri înălțătoare.

Ion Agârbiceanu e fiul ținutului nostru, născut în Cenade, lângă Blaj. E apostolul bunătății și neîntrecut cunoscător al sufletelor celor necăjiți. E însuș simțirea Ardealului. Cărțile sale le cunoaștem cu toții căci într'ânsele se oglindește însuș viața pe care o trăim. »De la țară, Două iubiri, Din viața preotească, In întuneric, Ceasuri de seara, Luncușoara în parcsimi, Arhanghelii« — sunt comori în cari trăiesc ai noștri. In deosebi »Arhanghelii« e cea mai dorită și mai citită carte a bibliotecilor noastre.

Alexandru Cazaban e un scriitor din aluatul lui Caragiale. Cătreeră prin lume, vede oameni, figuri de toată mână, pe cari le prinde în lumină de suris, sub care geme însă adeseori durerea. Mai cunoscute-i sunt volumele: Incurcă lume, Departe de oraș, Chipuri și suflete. Un om supărător.

Victor Eftimiu, fiul Macedoniei, autor de teatre, poet. A scris: Inșiră-te Mărgărite. Cucoșul negru, Prometheu și altele. Are mai multe volume de versuri.

Blajul nostru îi păstrează deosebită recunoștință pentru decorurile modestei scene ce-o au școlile noastre. E un dar oferit cu multă căldură, în vremea când era director al Teatrului Național din București.

Ion Minulescu e autorul »Romanelor pentru mai târziu« și al altor volume de poezie nouă, îndrăzneță și fină. Intre cetitorii din Blaj are chiar un mare admirator, căruia nu ne indoim că-i va face cu plăcere cunoștința.

Alfred Moșoiu autor de poezii și de nuvele. E dintre scriitorii, cari își fac nume tot mai mare și în Ardeal. Primul său volum s'a tipărit în 1910.

Liviu Rebreanu e tot un ardelean de naștere, din părțile Năsăudului. Prin romanul său »Ion« s'a înscris în șirul celor mai cетиți scriitori ai neamului nostru. Cel din urmă volum al său, »In pădurea spânzuraților« e zguduitor.

Mircea Rădulescu e poetul războiului și al avântului național. Înaltă din mormânt pe Mihai Viteazul și pe eroii săi, dându-le graiuri de îndemn pentru îndeplinirea visului național, pe care-l vedem înfăptuit. Elevii noștri ar putea să-i reciteze serii întregi de poezii eroice din ale sale, cari însuflețesc la toate ocaziile. Și »Sufletul Patriei« palpită cu putere în viitorii apărători ai hotarelor noastre sfinte.

Se pregătește sărbătoarea.

— Pomenirea zilei de 3/15 Maiu în Blaj. —

Ca în toți anii de când avem România mare, de când au căzut lanțurile de pe brațele și de pe graiurile noastre, Blajul va prăznui și în acest an cu mare strălucire ziua de 3/15 Maiu. Aceasta este data cea măreață a adunării celei vestiite de pe Câmpul Libertății de lângă Blaj, din 1848. Toată suflarea românească știe ce a însemnat această adunare în frământările trecutului nostru plin de lacrimi și de obidă. Aici la Blaj au respins părinții noștri unirea cu Ungaria lui Kossuth și tot aici, pe malul Târnavelor, s'au însuflețit Moșii Iancului să lupte pentru libertatea neamului ținut în robie de dușmanii cei împintenați. Umbra lui Iancu trăiește veșnic în jur de Piatra Libertății. Și datoria noastră e să să fim cu sufletul alături de dânsa cât mai des și cât mai adânc. Mărirea trecutului întărește viitorul. Și înaltă zilele de astăzi.

Școlile din Blaj fac mari pregătiri, ca serbările de 3/15 Maiu din acest an să fie vrednice de ceea de până aci, ba să le chiar întrecă. S'au chemat școli din toată țara și săteni din întreg ținutul. Se pregătesc întreceri de gimnastică între tinerime, concerte și desfășurări de icoane istorice și conduite de popor. Au făgăduit și până acum, că vor veni de pretutindeni fruntași ai școlilor și ai cărții. Vor veni mulțimi multe de popor. Va fi un praznic ales al amintirii zilelor strălucite de demult și o înfrățire curată pentru mărirea unui viitor tot mai bun. O sărbătoare a sufletului românesc va fi, cum a fost și ziua de 3/15 Maiu 1848.

Serbările vor ținea două zile. Luni, în 14 Maiu, vor fi întreceri de gimnastică între

școli. Iar Marți, în 15 Maiu, slujbă în Mănăstire, ieșire la Câmpul Libertății și la mormintele tribunilor, la Axente Severu și la tovarășii lui, concerte ș. a.

Satele din jur încă vor veni cu mic, cu mare, precum au venit și atunci la Blaj părinții lor, cari au ascultat pe Bărnuțiu. Și vor veni, de sigur, toți aceia cărora le este scump pământul sfințit al Blajului, cum scump ne este tuturora neamul ce se preamărește în veci prin Piatra Libertății!

„Tinerimea Română” și serbările dela Blaj. În numărul de Paști al gazetei noastre am fost scris, că societatea „Tinerimea Română” al cărei președinte este d. Nae Dumitrescu a fixat și ea adunarea de școli la București chiar pe ziua de 15 Mai, arătându-ne temerea, că prin aceasta, școlile nu ar putea veni la Blaj, la serbarea zilei de 3/15 Mai. Această temere i-a și fost arătată într-o scrisoare dlui Nae Dumitrescu. De curând domnia sa a binevoit a răspunde celor în drept, că serbările tinerimii la București se vor ține în zilele de 14 și 15 Mai, stil vechiu, prin urmare nu vor fi nici o împiedecare pentru serbarea zilei de 3/13 Mai *stil nou* la Blaj. Ne bucurăm din inimă, că s'a făcut această frățească înțelegere. Chiar însă „Tinerimea Română” va trimite pe ziua aceea un delegat al său la Blaj. Onoare ei!

De-ale politcei.

Greva funcționarilor. Slujbașii de pe la oficiile din București și din toată țara, de multă vreme se tot plâng, că în scumpetea cea mare de astăzi nu mai pot trăi din salariile ce le au. S'au plâns și se plâng, cât în adunări, cât prin ziare și au cerut sporuri și plăți mai mari. Cu ce au căpătat până acum și cu ce li-s'a mai făgăduit, arată însă că totuș nu pot să-și tragă necazurile, de aceea au luat de curând hotărîrea, că nu se odihnesc până nu li-se ușurează soarta chiar cum o cer împrejurările grele din zilele de acum. Guvernul le-a făgăduit să mai împartă între dânsii 500 milioane de lei, dar funcționarii, cari sunt foarte mulți, spun, că e puțină această sumă la atâta spuză de oameni necăjiți. Duminică în 22 Aprilie, ei au ținut o mare adunare la București și fiindcă guvernul nu s'a arătat gata a-le implini cererile până la aceea zi ori a le pune în vedere ceva hotărît și mulțumitor, funcționarii au declarat *grevă*. Adunarea lor a fost la „Dacia” și de acolo s'au împrăștiat cu hotărîrea să nu mai intre în cancelarii, până nu vor fi mulțumiți. Faptul acesta a fost socotit de guvern ca o greșală împotriva rânduiei și încă în aceeași zi a arestat pe președintele *Schina* și încă pe unul dintre conducători. Acest lucru foarte i-a necăjit pe funcționari și greva s'a și început a doua zi. Luni, funcționarii unor ministere nici nu s'au dus spre oficiile lor, alții s'au dus, dar mai târziu au părăsit și dintre aceștia mulți lucrul.

Când scriem acestea șire, vin știri dela București, că greva se întinde tot mai tare.

Darerea grofilor și a baronilor. Multe i-or fi durând și pe ei, că oameni cu slăbiciuni sunt, însă nimic nu-i ustură așa de tare, ca pierderea marilor moșii pe cari le-au avut odată... Nu-i vorbă, să te trezești deodată că-ți fug de sub călcăiele împintenate miile și zecile de mii de iugăre, unde asudau atâția robi, ca tu, grof sau conte mustăcios, să te scalzi tot în unsoare și-n bunătați, e cam cu obidă. Nimenea nu dă pancova din gură. De aceea greu le vine grofilor și conților să se despărta

de întinsele lor moșii de demult, ca în acelea să are acum robii de ieri.

Iată de ce nu se pot de loc împăca grofilor și conților unguiri cu reforma agrară. Unii dintre aceștia, cari au avut moșii în Ardeal, nici nu mai sunt aici, printre noi, ei s'au dus acolo, unde îi trăgea inima lor cea ungureasă, la Budapesta lui Horti. Însă nu le-a amorțit durerea nici acolo, ci într'una le călătorește gândul spre ogoarele Ardealului, unde au fost odată stăpâni tirani. Ba mai mult. Au îndrăznit chiar să facă o grea plânsoare către Liga Națiunilor (Sfatul Popoarelor), arătându-și împotrivirea asupra felului cum li-s'au luat moșiile din Ardeal. Plânsoarea lor o sprijinește Ungaria însă, ca și când și ei i-s'a adus vre-o vătămare. Protestul lor a și ajuns la Liga Națiunilor și au de gând să se ducă acolo, la fața locului, trei delegați în frunte cu contele *Bánffy*, ca și cu graiul să-și susțină jalba. Vor bate însă calea mînzului, fiindcă România noastră nu-i va lăsa singuri acolo, ci va merge și omul nostru ca să le spulbere băgăciile. Din partea României va vorbi d. *Titulescu*, ministrul țării la Londra.

O trecut baba cu colacii..!

Din lumea largă.

Nebunia din bolșevicia e mai grozavă acum de cât ori când. Bolșevicii, după ce au stricat orice rânduială omenească, s'au apucat acum să se bată cu Dumnezeu! Nu le mai trebuie credință, nu le mai trebuie religie, nici cruci, nici biserici, nu le mai trebuie Dumnezeu. Nu le ajunge, că au ucis o mulțime de preoți și arhierei, că au jefuit bisericile și au făcut din ele căsărmi sau magazine, ci vreau să stărpească și credința din sufletele oamenilor. În școli, copiii nu-i iertat nici măcar să aibă vre-o carte în care se scrie despre Dumnezeu, decum să-și facă cruci, ori să se roage. Că zic stăpânii de astăzi ai Rusiei, că dacă știu copiii de Dumnezeu și de legea lui Hristos, atunci nu pot să fie mai târziu „bolșevici” buni... În sărbătorile Paștilor cari au trecut, bolșevicii au coborît prin sate și și-au bătut joc de răstignirea lui Hristos și de credința oamenilor, oprindu-i să meargă la slujbe. În unele părți ale Rusiei lucrătorii nu-i iertat să odihnească Duminica, ci Luni, ca să arete prin aceasta, că nu mai cred în nimic. Ba cei cari mărturisesc pe față, că cred în Dumnezeu, sunt chinuți și uciși. Parcă iadul însuși s'a făcut stăpân peste nenorocitul popor rus. Această nebulie și tristă și zădarnică, e tot ce se poate socoti mai cumplit pe lume. Unde se vor opri slugile lui Lenin? Ori a scăpat Scaraotchi din lanțurile focului de veci?

Ferește Doamne și apără!

Mare cutremur de pământ. Din America vine o veste foarte tristă. În statul Mexico, pe țărmul răsăritean al mării, în jur de orașul Vera-Cruz, a fost de curând un groznic cutremur de pământ, care a făcut mari pustiiri. Un munte aruncător de foc, stins de mult, orașul Rio-Bombo a început să facă iarăș prăpăd și încă cu atâta putere, încât a acoperit cu totul. Se zice că toți locuitorii lui, în număr de 18 mii, ar fi pierit. Un alt vulcan încă s'ar fi trezit din somnul său îndelungat și scuipe lavă și flăcări. Sate întregi s'au aprins. Locuitorii fug îngroziți. O parte dintre Vera-Cruz și Sarbonis s'a scufundat și apele mării au înecat totul. Telegramele vorbesc de 20 mii de morți în pacostea din Mexic. Acest cutremur a fost mai mare decât cel dela Sicilia din Italia, unde muriseră numai 10 mii de oameni.

Grăunțe sufletești.

Să ne facem datorința!

Lucrul de căpetenie este, ca tot omul să lucre și să nu lenevească. Lenea este un foarte mare păcat, pe care Dumnezeu îl pedepsește foarte aspru atât în lumea aceasta cât și în cealaltă. Iară dacă poruncă avem să lucrăm, înainte de toate datorința trebuie să ne-o facem. Țăranul, care este talpa țării, să-și vadă de plug și de grapă și de toate celelalte lucruri ale gospodăriei, meseriașul împlinească și chemarea sa, neguțătorul, dascălul, preotul, judecătorul și toți ceilalți totasemenea. Numai în forma aceasta vom putea avea îndestulare și fericire. Neamul omenesc se asemănă unui om ale cărui mădulari își au fiecare menirea lor și intrucât numai unul nu-și împlinește datorința, trupului nu-i mai merge bine. Ori dacă voiți asemenea este neamul omenesc ori o țară unui ceas, ale cărui roțițe toate se învârtesc în felul lor numai ca să poată mâna arătătoarele cum se cuvino. Se strică o roată, ceasul nu mai umblă, se strică vre-un mădular omenesc, omul nu mai e citov. Pentru ce nu e astăzi îndestulare în lumea asta? Pentru că foarte puțini dintre noi ne facem pe deplin datorința. Și îndată ce nu și-o fac unii, ceasul nu mai arată bine, trupul nu mai este citov.

Numai prin împlinirea datorințelor putem ajunge la desăvârșire. În ziua când primiți această gazetă, adevă Duminică, la Roma se va declara de fericită sora Terezia de pruncul Isus. Și ce credeți, cum a ajuns Papa dela Roma să facă acest lucru? Prin îndelungate cercetări. Dar pe lângă multele minuni făcute de această călugăriță, cel dintâi lucru pe care l-a întrebat Papa a fost, că oare făcutu-și-a cu toată scumpetea datorințele. Și numai după ce a aflat și s'a convins, că a făcut chiar mai mult decât era dator, numai după aceea e pornit să cerceteze viața acestei sfinte. Zădarnic se va ruga cineva tot în coate și în genunchi, și va posti și va sta pururea în biserică, dacă nu și-a făcut datorința, nu nu-mai că n'a făcut nimica, dar a făcut chiar păcat și încă mare. Și aceasta n'o spunem numai noi de capul nostru, o spune însuși Francisc de Sales.

Dar pentru ca să ne reușască munca, trebuie s'o începem cu ajutorul lui Dumnezeu și nu numai la sfârșitul ei și în cursul acelei lucrări să nu ne uităm de Dumnezeu.

Cum a biruit micul David pe marele Goliat? Cu ajutorul Celui Atotputernic. Cei ce nu lucrează cu gândul la Dumnezeu asemenea sunt unui copil, care scrie zeci de nule (000) pe o hârtie, acestea însă tot nimica înseamnă, până nu punem înaintea lor: 1 sau 2 (1000, 2000), ca să se facă mie și acum 1 sau 2 este ajutorul lui Dumnezeu. Noi oamenii scriem nulele. Dumnezeu așează înaintea lor numerii.

Numai lucrând astfel, putem să așteptăm și izbândă atât pe lumea aceasta, cât și pe cealaltă.

Pe lumea aceasta vom avea înainte de toate o mare mulțumire sufletească și trupească. Dar acuma ne mai scapă și de multe alte rele, cum sunt bunăoară ispitele. Oamenii muncitori nu prea au ispite, cei leneși în schimb câte vrei. Munca apoi ne și îmbogățește. Și aceasta încă trebuie să o avem înaintea ochilor cu atât mai vărtos, că sărăcia este foarte de multe ori pricina multor păcate. Că apoi e răsplătă vor avea oamenii muncitori în lumea cealaltă, ne-o spune atât de limpede Mântuitorul zicând: „Vrednic este lucrătorul de plată sa” și „slugă bună și credincioasă, intră întru bucuria Tatălui meu”.

Așadară la muncă, scump neam românesc, muncește, muncește din greu, făcându-ți atât înaintea cât și în cursul și la sfârșitul muncii tale câte o strămoșască sfântă cruce și zicând acel „Doamne ajută“ învățat dela tatăl și mama ta, și-ți va merge bine, și țara ta va fi o țară cinstită și vrednică de lauda tuturor, nu de ocară și de bajocură, cum vreau să o facă o samă de oameni trândavi, de nimica și fără Dumnezeu. Nu uita de vechea zicală latinească: *Lucești și te roagă!* Nu uita nici de ceea ce spun atâția preoți vestiți și chiar sfinți, că adevărata muncă făcută în numele și de dragul lui Dumnezeu prețuește cât o rugăciune.

De prin sate,

Episcopul Lugojului între săteni.

— Sfințire de clopote în Comloșul Bănatului. —

Singura dorință a Comloșenilor uniți era să-și vadă biserica iarăși împodobită cu clopote armonioase, cari să vestească pacea și bunăînțelegerea. Prin dărnicia credincioșilor, prin osteneala corului și prin buna conducere și-au văzut dorința realizată. Colecte printre credincioși, colinzi și concerte date spre acest scop au rezultat frumoasa sumă de 60,000 Lei, cu care sumă s'au procurat 2 clopote noi după dorința credincioșilor. Aceste clopote s'au sfințit a doua zi de Paști cu o solemnitate, care a înviorat sufletele până la extas, de însuși Episcopul Lugojului P. S. Sa Dr. Al. Nicolescu, care n'a ezitat a da ascultare invitației fiilor săi sufletești, nesocotind oboselele împreunate cu ocaziunea zilelor mari.

Scoborirea Arhierilor între credincioșii lor și ostenelele depuse pentru fiii sufletești aduc roade îmbelșugate... cimentează credința, care e baza moralei, atât de necesară chiar azi.

Sosirea P. S. Sale Episcopului. În ziua primă de Paști la orele 7 seara. P. S. Sa Episcopul a sosit în comună însoțit de Ilustrata Sa Ioan Boros Episcop titular, M. On. D. Al. Jivănea protopop și de On. D. Șt. Turcu teolog abs. În ușa bisericii sunt întâmpinați de mulțime de popor în frunte cu M. On. D. I. Bodocan protopop local, care salută pe înaltul Arhieriu în numele credincioșilor, iar P. S. Sa mulțumind ne comunică, că a răspuns invitației cu cea mai mare dragoste și se simte mângăiat, că poate să contribuie la bucuria fiilor săi sufletești. După o scurtă rugăciune, P. S. Sa e condus la cvartirul oferit de Ducesa din loc. La orele 9 corul bisericii de sub conducerea învățătorului Valer Besu a făcut serenadă în fața palatului, unde pâr. protopop în numele corului salută pe înaltul oaspe; iar P. S. Sa mulțumeste și invocând faptul, că suntem de două ori Romani, ne leagă de suflet să păstrăm înșurșirile și virtuțile Romanilor.

Sfințirea clopotelor. A doua zi de Paști la orele 8¹/₂ începe liturghia pontificată de P. S. Sa. Răspunsurile liturgice au fost executate de corul bisericesc. În decursul serviciului s'a făcut cuvântarea-predică arhierescă, care a îmbalzat sufletele auditorilor, făcându-ne să trăim clipe de adevărată înălțare sufletească. Ne-a arătat doctrina cum suntem datori să înținem noi, ca să urmăm Celui ce a murit pentru păcatele lumii și a treia zi a înviat și să fim mulțumitori lui Dumnezeu, că ne-a învrednicit să fim în credința și în biserica, a cărei cap răzuit e Pontificale Romei, adevăratul urmaș al Sf. Petru.

După rugăciunea amvonului s'au sfințit clopotele în fața bisericii, cu care ocaziune P. S. Sa rosteste a doua cuvântare, în fața unui public foarte mare, arătând însemețata clo-

La ora 2 după amiază a urmat masa dată în onoarea P. S. Sale Episcopului. Aici cel dintâiu toastează P. S. Sa pentru cei doi Șefi, pentru Pontificale Romei și pentru M. Sa Regele Ferdinand I, M. On. D. I. Bodocan pentru P. S. Sa și M. Buchecher, paroh rom.-cat. pentru sprijinul reciproc al celor două biserici. De încheiere P. S. Sa mulțumeste autorităților locale pentru sprijinul dat la răușita serbărilor aranjate de parohia gr.-cat. română din Comlos.

Seara s'a predat un Concert cu un program variat sub conducerea învățătorului N. Besu, care a succes peste așteptări. Cu această ocaziune s'au încasat numai din suprasolviri 1120 Lei. Exprimăm marimimoșilor donatori și pe aceasta cale mulțumirile noastre. *N. B.*

Teatru în Cergăul mare.

A doua zi de Paști s'a dat în comuna Cergăul mare de lângă Blaj o frumoasă producție de teatru, pentru reușita căreia au ostentat domni *Traian Aron* notar și *Niculae Arcașiu* învățător. Numiții domni au coborât cu drag în mijlocul tinerimii și au povățuit-o cu tragere de inimă întru aranjarea teatrului, care a reușit de minune. Dintre cei ce au avut roluri s'au distins: Ioan Mărginean, elev în clasa IV la liceul din Blaj și tinerii Ioan Mărginean, Lina Ilieș, Iova Oancea și Valer Ilieș.

La intrare au suprasolvit: Pâr. Ioan Popa, paroh; Simion Răhăian, notar; Ioan Cotrus, profesor; Ilieș George, locotenent; Mihail Simonis, preot luteran; Ioan Moldovan, agronom; Ioan Isailă, primar; Ilie Orlandea, comerciant și Ioan Hașegan, măcelar.

Venitul curat s'a dat Școalei gr. cat. pentru înființarea unei biblioteci.

Poporul cere Biblia.

Cei buni din zilele de astăzi, cei cu suflete simțitoare, cei cari văd câte prăpăstii sufletești se deschid la tot pasul, cer cu ardoare cer cu nepotolită sete cartea mângăierilor, strigă într'una: *Dați-ne Biblia, dați-ne Sfânta Scriptură!*

Un foarte bun preot dintr'o comună mare, unde se învălmășesc tot felul de învățături rătăcite și primejdioase, ne scrie de curând de tot îngrijorat pentru această lipsă și zice între altele:

— „Mai avem o rană deschisă. În fiecare zi se face la mine întrebare după Sfânta Scriptură... Eu însă nici pentru mine nu-o am acum, decum și pentru credincioși. E teribilă situația aceasta. Dacă dela mine n-o capătă, le-o pune în mână vre-un „pocăit“ cu rătăcirile lui cu tot... Tot timpul trece în paguba noastră“.

Intr'adevăr e grozav, când pruncii cer pâine și nu este cine să frângă lor! Biete suflete dornice de cuvântul dumnezeesc, cât de mult ne apasă și pe noi durerea voastră. E deosebit de jalnică această stare!

Pe cât știm noi, aici în Blaj se află în pregătire tipărirea Bibliei și așteptăm zi cu zi să înceapă a lucra mașinile cari gâtesc marea mângăiere a sufletelor creștinești, ospățul Domnului, cel cu hrană sufletească.

În numele atâtor flămânzi și obidiți de rătățiile acestor vremi cu multe rătăcirii, rugăm pe cei în drept să grăbească cu Biblia, până nu se pleacă soarele prea tare.

Iar vouă, celor însetați de mântuirea voastră, vă zicem: Un strop de răbdare încă. Indestularea voastră nu mai e departe!

Cetiți și răspândiți „Unirea Poporului“

Cunoștințe folositoare.

Pricinuitorii boalelor.

— Boale pricinuite de bacterii. —

Bacteriile rele sunt de multe feluri. Iar boalele pricinuite de ele încă sunt multe și felurite.

Dintre boalele pricinuite de bacterii unele intră prin piele, altele intră cu apa când o bem sau cu mâncarea și iarăși altele intră cu aerul, când respirăm.

Boalele cari intră prin piele sunt:

Lepra. Este o boală foarte grea. Bacteriile cari o pricinuesc au formă lungăreată. Intră în om prin piele. Cât ce a intrat pe piele se arată pete și bube multe.

Această boală ține și 10—20 ani. Se sfârșește cu moarte. În Legea veche încă era cunoscută. Moisa ne spune și felul cum trebuiau leproșii îngrijiți.

La noi aceasta boală e rară. Și aceasta e bine, căci avem noi destule boale, cari ne năcăjesc.

Buba neagră. Bacteriile sau semința acestei boale se găsește în sângele animalelor bolnave de dalac: oi, capre, cai, vaci, boi.

E destul să umblăm cu carnea sau pielea unei vite bolnave de dalac și să ne îmbolnăvim și noi.

Boala o putem câștiga sau prin sgarietura ce o avem pe piele, sau ne-o pot aduce și muștele, cari sug sângele vitelor bolnave și pe urmă vin și ne întâpă pe noi.

Cât ce am primit semința boalei, pe piele se face o peată roșie. Ne mâncă așa de tare, încât trebuie să ne scărpinăm. Scărpinătura jupește pielea. Se face o beșicuță plină cu o zamă, care îndată ce s'a adunat se negrește.

Prin scărpinătura beșicuța se rupe. În locul ei rămâne un punct mare negru. În jurul acestui punct în câteva cearuri să fac alte beșicuțe pline cu zamă. Prin scărpinătura se rup și acestea și peata neagră crește și se încunjură cu un cearcăn vânt.

Mâncărimea trece, încep însă durerile. Acestea vin din otrăvirea sângelui din tot trupul. Sângele se face negru.

Bolnavul începe a se simți oboșit, îl dor toatecele, are dureri mari de cap, nu poate mânca. Îl apucă fierbințeli. Se simte ca în foc.

Apoi începe să verse bale și venin. Inima nu mai bate regulat. Simțeste și o nădușală par'că i-ar apăsa cineva pieptul.

I-se schimbă căutătura, ochii i-se scufundă în cap și moare.

Ce e de făcut? Cât ce simțeste omul că s'a bolnăvit de bubă neagră, să meargă la doctor. S'a găsit doctorie și în contra acestei boale și dacă e dată la vreme omul se vindecă de bunăseamă.

Însă totuși, fiind aceasta boală așa de primejdioasă, mai bine e să ne păzim de ea.

Când avem vre-un animal, care a murit de dalac, să-l îngropăm cu piele cu tot în țințirul pentru vite, ori în vre-un loc neumblat. Piele pe care a zăcut animalul să fie arse Grajdul spălat bine.

Piele de animale, cari au murit de dalac nu-i iertat nici să vindem, nici să cumpărăm. Legea oprește acest lucru. Ne putem îmbolnăvi chiar și din pieile dubite, opinci sau hamuri. De acea trebuie să fim totdeauna ou grijă și să nu ne facem năcazuri.

Orbalțul. Este tot o boală pe care ne-o aduc bacteriile prin piele. Se arată mai adeseori la față prin o umflătură roșie. Umflătura începe dela nas și cuprinde aproape întreagă fața. Pentruca bacteriile orbalțului să intre în piele trebuie să fie vre-o sgarietură sau vre-o sgrăbunță.

ȘTIRI

Orbalțul este o boală foarte dureroasă. De aceea leuirea trebuie făcută dela început. Dacă bolnavul ascultă staturile doctorului, se și vindecă de bună seamă.

Fiecare om însă să se desvețe de obiceiul de ași băga degetele în nas. Căci sub unghii ușor se pot găsi bacterii de orbalț, pe cari le-a imprumutat de pe undeva și acestea bacterii, rămânând în nas, îl îmbolnăvesc.

Răpciuga. Această boală o pot primi oamenii dela cai sau măgari. Acestea animale sufăr mai mult de răpciugă.

Calul ori măgarul bolnav de răpciugă, se poate cunoaște ușor. Ii curg copturi din nări. Are răni și buboale pe trup, din cari încă se scurg copturi.

Omul o primește tot prin sgărieturile pielei.

Când omul se îmbolnăvește, se arată pe trup fel și fel de bube, tare dureroase. Are fierbințeli mari, varsă și din nas îi curg copturi, ca și la cai. Coptura e foarte puturoasă.

De regulă se sfârșește cu moartea. Rar om scăpa de această boală.

De aceea, de cai răpciugoși să ne ferim ca de moarte. Căi răpciugoși trebuie împușcați și îngropați cu piele cu tot.

Când cumpărăm cai, să grijim, să nu fie răpciugoși. Este o doctorie, anume maleina, pe care dacă o dăm calului, putem îndată să știm, dacă e răpciugos.

Copturi, puroaie. Acestea încă sunt cauzate de bacterii, cari se află în aer, în apă, în praf sau și pe pielea noastră. Bacteriile acestea pândesc unde ne-am tăiat sau ne-am sgăriat la deget sau la picior. Numai decât pătrund acolo și rana coace și face puroi.

Toate buboalele, urciorul dela ochi și alte bubulițe de pe piele sunt cauzate tot de bacteriile copturilor.

De aceea să ne ținem curat întreg corpul. Să ne păzim de orice sgărietură. Dacă totuși ne-am sgăriat, să ne spălăm bine rana, încât se poate cu leacuri curățitoare, — tinctură de iod — și să ne legăm.

Ioan Popu-Câmpeanu.

Pentru orfanii.

Păr. Teofil Popoviciu din America a trimis suma de Lei 8000 — adunată pentru Orfelinatul din Blaj-Obreja, între credincioșii noștri din Aliance Ohio.

Mulțumind călduros tuturor, cari au contribuit la acest frumos dar, le dorim dela Părintele ceresc răsplată insușită. **Direcțiunea Orfelinatului.**

— **Apel.** Direcțiunea Liceului gr.-cat. de băieți din Blaj, în scopul de-a completa seria de tablouri ale absolvenților și ale elevilor cari au urmat în acest liceu, cum și albumul profesorilor cari au funcționat la aceasta școală, — apelează cu dragoste, căldură și insistență la toți absolvenții și foștii elevi ai liceului nostru, cum și la membrii familiilor, prietiniilor și cunoscuților, profesorilor blăjeni de odinioară, să binevoiască a ceda în favorul liceului de băieți din Blaj, — întrucât se pot lipsi de aceste amintiri prețioase, — tablourile foștilor elevi și fotografiile foștilor profesori blăjeni.

Nădăjduim, că elevii cari au trecut prin aceste vechi școli cinstite, cum și membrii, rudele și cunoscuții profesorilor de pe vremuri dela așezămintele de cultură națională din Blaj, vor înțelege nobila intențiune națională și educativă ce animează direcțiunea liceului, și — între marginile posibilității — vor ceda cu plăcere aceste dovezi grăitoare din trecutul măreț al Blajului național.

Tablourile, fotografiile etc. se vor edresa **Direcțiunii liceului gr.-cat. de băieți în Blaj.**

— **Târgurile.** 24 Archita, Archiud (jud. Cluj). Ațel, Bicăz, Macfalău, Moșna, Orțidorf, Periamoș, Racoșul de jos, Sâmbăta de jos, Sebeșul săsesc (jud. Sibiu). Turda. 25 Boroș șeș, Codlea, Lechința, Lunca, Sânmiclăuș, Sfântul Gheorghe. 26 Caransebeș. 27 Săvăghisia. 28 Buziaș (jud. Timiș), Coșșa mică, Nadeșul săsesc, Oclandul Homorodului. 29 Gherla, Pâncota.

— **Școlile de preoție și limba românească.** Gazetele scoase de frații greco-orientali răspândesc o știre cu greu ponos pentru biserica românească unită. Zic ele, că la ministerul cultelor din București s'ar fi primit o adresă din partea bisericilor romano și greco-catolice din țară, în care capii acestor biserici cer nici mai mult nici mai puțin decât scoaterea limbii românești din seminarii și înlocuirea ei cu limba latină, sub cuvânt că în școlile de până la seminarii s'ar învăța destulă românească. Acest ponos seamănă însă a scornitură. Pentru Dumnezeu, cine poate socoti că **Seminarul din Blaj** de pildă, ar putea îngădui între zidurile sale, sfințite prin atâtea avânturi de naționalism românesc, alt grai în predarea studiilor, decât cel care a fost al lui Samuil Micu. Șincăi și Maior, și care este și limba scumpă a mamelor noastre! Ori noi știm chiar, că Blajul a cerut de curând dela minister, ca pe lângă predarea în românește a tuturor învățăturilor teologice cum s'a făcut până acum, să mai fie luat în budget un profesor aparte, care anumit să predece numai **limba românească** adâncindu-i pe tinerii clerici tocmai în frumusețile și tainele acestei limbi. Prin urmare: pondase ca cele răspândite de anumite gazete, nu pot să fie decât scornituri răuvoitoare.

— **A murit un corb alb.** S'a stins la Baia-mare de bătrânețe poetul ungar **Carol Révai**, care, cunoscându-ne limba foarte bine, îndrăgise încă din tinerețe scrierile unora dintre poeții români și i-a tradus bine în ungurește, ca să vadă frații săi cei mândri și „hangoși“, că și Românii au între dânșii oameni cu mari puteri sufletești și cu măestre îndemânări de versuitori. Acestea traduceri le făcea Révai încă pe când Ungurii erau mai mari pe acestea plaiuri. Celea mai multe dintre traduceri saie le-a făcut Révai pe când era funcționar de mine (băi) de aur în Săcărâmbu, de lângă Deva. Drept recunoștință pentru dragostea de neamul nostru, statul românesc îi dădea în vremea din urmă o mică penzie. Să aibă parte cu dreptii.

— **Slujbe frumoase la Prislop.** În dieceza Lugojului, aproape de orașul Hațeg, se află o foarte veche mănăstire românească, numită **Mănăstirea Prislopului**, care a fost înnoită și infrumusețată din nou, pe vremea când era episcop la Lugoj Vasile Hossu. Mănăstirea e așezată într-o foarte frumoasă vale de munte și are și o icoană vestită a Preceștii, care a lăcrimat la moartea episcopului Petru Pavel Aron dela Blaj, în 18 Martie 1764, și mai multe săptămâni și chiar luni după ziua numită, cum cu jurământ au întărit nu numai călugării cari au văzut mai întâi, ci și domni și mari slujbași ai țării Ardealului, cari au cercetat-o. Când a lăcrimat, icoana se găsea în bisericuța dela curtea vlădicească din Blaj și a fost dusă la Prislop de episcopul de astăzi al Orășii, Preasfințitul Valeriu Frențiu, când era la Lugoj.

La mănăstirea Prislopului se adună creștinii din mari depărtări de două ori pe an, unde se fac slujbe frumoase și închinăciuni. Peregrinajul de primăvară se ține în ziua de Duminecă după Ispas, la **20 Mai nou**. Se adună

sate din tot ținutul Hațegului și de prin părțile învecinate ale Bănățului. Până la Hațeg se merge cu trenul, iar de acolo pe jos, ori cu trăsura. Creștinii din depărtări sosesc la Hațeg încă de Sâmbăta.

— **Zestrea Iolandeii.** Principesa Iolanda, fiica regelui Italiei, care s'a măritat după contele Calvi di Bergolo, a primit dela părinții săi o zestre de 9 milioane lire. O liră italiană face azi cam 10 lei, deci, în bani românești Iolanda a primit 90 milioane lei, pe lângă alte multe prețioase daruri.

— **Cea mai frumoasă principesă.** O mare gazetă din Paris, într'un număr al său mai nou, publică chipul **Domniței noastre Ileana**, scriind de desubt: „Principesa Ileana, fiica regelui României, în vârstă de 16 ani, poate fi socotită cu drept cuvânt ca cea mai frumoasă dintre toate principesele din Europa“. Cu adevărat putem fi mândri, de această laudă, care se refrânge și asupra țării. Să ne trăiască și să se facă tot mai mândră și mai frumoasă.

— **Greva groparilor din Paris.** Într'un oraș mare ca Parisul mor la zi mai multe sute de oameni, iar acestora tuturor le trebuie groapă. Groarii sau ciocli din Paris însă, nefiind îndestuliți cu plata ce li-se dădea, au intrat în grevă, hotărînd să nu mai sape gropi până nu li-se va urca plata.

— **200 de ani de când au venit șvabii în Ardeal** s'au împlinit anul trecut. Poporul acesta cult și așezat este încă mai înaintat decât sașii noștri, ceea ce dovedesc minunatele sate șvăbești din Bănat. Sărbătoarea de pomenire a acestei întâmplări norocoase se va face abia anul acesta, fiindcă anul trecut împrejurările politice n'au îngăduit-o aceasta. Șvabii fac de pe acuma mari pregătiri și o minunată expoziție.

Redactor responsabil IULIU MAIOR.

— **La percepția de circumscripție din Blaj**, se caută 4 funcționari, cu cel puțin VI cl. primare. Să cunoască bine aritmetica și să aibă scrisoare frumoasă. Preferiți vor fi numai aceia cari au un trecut ireproșabil, oameni cinstiți și demni de încredere.

— **O domnișoară** cu scrisoare bună pentru lucru de cancelarie, se primește numai decât la Administrația gazetei noastre. Plată bună.

Publicare de licitație.

Curatoratul gr. cat. român din **Rugăsești**, județul Solnoc Dobâca, plasa Dej, dă în întreprindere prin licitație publică edificarea bisericii. Terminul de licitație e 6 Maiu 1923, ora 12 a. m. la Oficiul parohial, unde se poate vedea planul bisericii și condițiunile de edificare.

Rugăsești la 18 April 1923.

Nicolae Oprea,
preot gr. cat.
(32) 1-1

Ioan Anca,
prim curator.

Se recomandă școlilor primare și secundare de fete **Fetița orfană** piesă de teatru cu cântări și jocuri, pentru fetițele de școală, în 2 acte, de A. MELIN. Piesa e o feerie frumos închiegată din elementele basmelor noastre populare și s'a jucat până acum cu mare succes în mai multe centre școlare din Ardeal, ca în Blaj, Sibiu, Orăștie, Baia mare, Șimleul Silvaniei, etc. De vânzare la toate librării. Preț 3 lei.